

Hurtownie danych - przegląd technologii

Robert Wrembel
Politechnika Poznańska
Instytut Informatyki
Robert.Wrembel@cs.put.poznan.pl
www.cs.put.poznan.pl/rwrembel

Partycjonowanie tabel (1)

- Podział tabeli na mniejsze fragmenty
 - operacje dostępu do dysków mogą być wykonywane równolegle;
 - jest równoważone obciążenie dysków;
 - polecenia SQL adresujące różne partycje mogą być wykonywane równolegle;
 - polecenia SQL mogą adresować konkretną partycję eliminując w ten sposób konieczność przeszukiwania całej tabeli;
 - wzrasta bezpieczeństwo danych w przypadku awarii sprzętu - awaria np. jednego dysku uniemożliwia dostęp tylko do partycji na tym dysku, natomiast partycje znajdujące się na nieuszkodzonych dyskach są nadal dostępne;
 - wzrasta szybkość odtwarzania danych po awarii - odtwarzaniu podlegają tylko uszkodzone partycje, a nie cała tabela

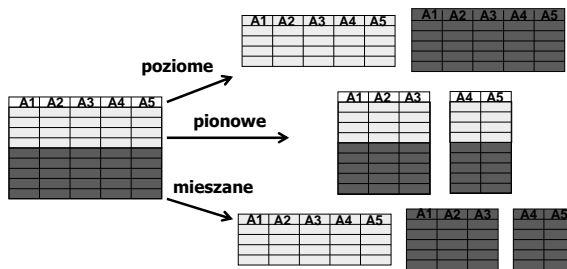
Robert Wrembel
Politechnika Poznańska, Instytut Informatyki

2

Partycjonowanie tabel (2)

- Wybór partycji do której trafi rekord jest realizowany na podstawie wartości jednego lub kilku wybranych atrybutów tabeli – tzw. atrybutów partycjonujących

Robert Wrembel
Politechnika Poznańska, Instytut Informatyki

3

Kryteria poprawności partycjonowania (1)

- Kompletność (ang. completeness)**
 - jeżeli tabela T została podzielona na partycje TP_1, TP_2, \dots, TP_n , to każdy rekord z T lub jego fragment musi się znaleźć w jednej z partycji TP_1, TP_2, \dots , lub TP_n
 - kryterium to gwarantuje, że na skutek partycjonowania żadna informacja z tabeli pierwotnej T nie zostanie utracona

Robert Wrembel
Politechnika Poznańska, Instytut Informatyki

4

Kryteria poprawności partycjonowania (2)

- Rekonstrukcja (ang. reconstruction)**
 - musi istnieć możliwość zrekonstruowania pierwotnej tabeli T ze wszystkich jej partycji
 - rekonstrukcja nie może doprowadzić ani do utraty danych, ani do powstania danych nadmiarowych
- Rozłączność (ang. disjointness)**
 - jeżeli tabela T została podzielona na partycje TP_1, TP_2, \dots, TP_n , to każdy rekord z T lub jego fragment nie może się znaleźć w więcej niż jednej partycji
 - kryterium to gwarantuje, że na skutek partycjonowania w bazie danych nie pojawią się informacje nadmiarowe
 - wyjątkiem od tej reguły jest partycjonowanie pionowe, w którym wartości atrybutów stanowiących klucz podstawowy tabeli występują w każdej partycji

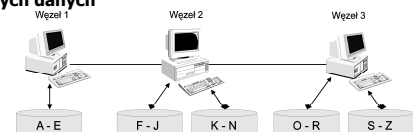
Robert Wrembel
Politechnika Poznańska, Instytut Informatyki

5

Algorytmy partycjonowania (1)

- Round-Robin**
 - umożliwia równomierne rozpraszanie danych w węzłach sieci
 - dane są rozpraszane w sposób przypadkowy, więc odnalezienie żądanej informacji wymaga przeszukania wszystkich węzłów
- Bazujący na wartości**
 - rozmieszczenie danych w sieci zależy od wartości samych danych

Robert Wrembel
Politechnika Poznańska, Instytut Informatyki

6

Algorytmy partycjonowania (2)

⇒ Haszowy

- dane są umieszczane w węzłach zgodnie z wartością systemowej funkcji haszowej
- argumentem wejściowym tej funkcji jest wartość atrybutu, a jej wynikiem — adres węzła, w którym zostanie umieszczony rekord
- w celu odnalezienia żądanych informacji SZBD wykorzystuje tę samą funkcję haszową, która została wykorzystana do rozproszenia danych
- zaletą tej metody jest możliwość automatycznego umieszczania w tym samym węźle rekordów pochodzących z różnych, powiązanych z sobą tabel

Algorytmy partycjonowania (3)

⇒ Hybrydowy

- umożliwia dwustopniowe rozpraszanie danych
- w kroku pierwszym, dane są umieszczane w poszczególnych węzłach za pomocą haszowania
- w kroku drugim, dane są umieszczane na poszczególnych dyskach danego węzła, za pomocą techniki partycjonowania bazującego na wartości

Oracle – partycjonowanie zakresowe (1)

⇒ Dla każdej partycji określa się zakres wartości atrybutu partycjonującego

- do danej partycji trafiają więc rekordy ze ściśle określonego dla tej partycji zakresu

```
create table klienci1
(klient_id number(10), imie varchar2(25),
nazwisko varchar2(25), kod_miasta varchar2(6))
partition by range(kod_miasta)
(partition p_klienci_C values less than ('D') tablespace dane1,
partition p_klienci_F values less than ('G') tablespace dane2,
partition p_klienci_M values less than ('N') tablespace dane3);
```

- Rekord jest wstawiany do odpowiedniej partycji na podstawie wartości atrybutu partycjonującego
- Jeżeli wartość tego atrybutu dla wstawianego rekordu nie pasuje do zakresu żadnej partycji, wówczas system zgłasza błąd

Oracle – partycjonowanie zakresowe (2)

⇒ Nieograniczony rozmiar ostatniej partycji

```
create table klienci2
(klient_id number(10),
imie varchar2(25),
nazwisko varchar2(25),
kod_miasta varchar2(6))
partition by range(kod_miasta)
(partition p_klienci_C values less than ('D') tablespace dane1,
partition p_klienci_F values less than ('G') tablespace dane2,
partition p_klienci_M values less than ('N') tablespace dane3,
partition p_klienci_MAX values less than (maxvalue)
tablespace dane4);
```

- Słowo kluczowe `maxvalue` w ostatniej klauzuli `partition` wskazuje, że maksymalny zakres tej partycji jest nieograniczony. Tak zdefiniowana partycja będzie przechowywała również rekordy z pustymi wartościami atrybutów partycjonujących, tj. `kod_miasta` w naszym przykładzie

Oracle – partycjonowanie listowe (1)

⇒ Dla każdej partycji określa się zbiór wartości atrybutu partycjonującego za pomocą klauzuli `partition by list ()`

```
create table bilety1
(nr_biletu varchar2(15),
cena number(6,2),
klient_id number(10),
klasa varchar2(12))
partition by list (klasa)
(partition p_ekonomiczna values ('ekonomiczna')
tablespace dane1,
partition p_wyzsze values ('business', 'pierwsza')
tablespace dane2);
```


Oracle – partycjonowanie listowe (2)

- Jeżeli wartość atrybutu partycjonującego dla wstawianego rekordu nie pasuje do wartości żadnej partycji, wówczas system zgłasza błąd
- Definicję tabeli partycjonowanej można rozszerzyć o partycję umożliwiającą przechowywanie wszystkich innych wartości
 - do definiowania takiej partycji wykorzystuje się słowo kluczowe `default`

```
create table bilety2
(nr_biletu varchar2(15), cena number(6,2),
klient_id number(10), klasa varchar2(12))
partition by list (klasa)
(partition p_ekonomiczna values ('ekonomiczna')
tablespace dane1,
partition p_business values ('business', 'pierwsza')
tablespace dane2,
partition p_inne values (default) tablespace dane3);
```


Oracle – partycjonowanie haszowe (1)

- ⇒ Tabela *klienci_part_hash1* jest dzielona na pięć partycji
 - każda z nich jest umieszczona w domyślnej przestrzeni tabel użytkownika
 - nazwy partycji są nadawane przez system według formatu *SYS_Pnnn*

```
create table klienci_part_hash1
(klient_id number(10),
 imie varchar2(25),
 nazwisko varchar2(25),
 kod_miasta varchar2(6))
partition by hash(kod_miasta)
partitions 5;
```


Oracle – partycjonowanie haszowe (2)

- ⇒ Tabela *klienci_part_hash2* zostanie podzielona na pięć partycji umieszczonych w jawnie wyspecyfikowanych przestrzeniach tabel *dane1*, *dane2* i *dane3*
 - liczba partycji jest większa niż liczba przestrzeni tabel, więc partycje są umieszczane w kolejnych przestrzeniach tabel za pomocą algorytmu round-robin
 - nazwy partycji są nadawane przez system

```
create table klienci_part_hash2
(klient_id number(10),
 imie varchar2(25),
 nazwisko varchar2(25),
 kod_miasta varchar2(6))
partition by hash(kod_miasta)
partitions 5
store in (dane1, dane2, dane3);
```


Oracle – partycjonowanie haszowe (3)

- ⇒ Tabela *klienci_part_hash3* zostanie podzielona na trzy partycje umieszczone kolejno w przestrzeniach tabel *dane1*, *dane2* i *dane3*

```
create table klienci_part_hash3
(klient_id number(10),
 imie varchar2(25),
 nazwisko varchar2(25),
 kod_miasta varchar2(6))
partition by hash(kod_miasta)
(partition p_klienci_1 tablespace dane1,
 partition p_klienci_2 tablespace dane2,
 partition p_klienci_3 tablespace dane3);
```


Oracle – partycjonowanie hybrydowe (1)

- ⇒ Partycje uzyskane za pomocą partycjonowania zakresowego mogą być dalej dzielone albo za pomocą partycjonowania haszowego albo listowego
 - tabela *sprzedaz1*, jest najpierw dzielona na trzy główne partycje zakresowe zgodnie z wartością atrybutu *rok* (klauzula *partition by range (rok)*)
 - partycje te mają nazwy *p_1990*, *p_2000*, *p_2010* i są umieszczone odpowiednio w przestrzeniach tabel *dane1*, *dane2*, *dane3*
 - następnie, każda z tych partycji jest dzielona na dwie podpartycje haszowe, zgodnie z wartością atrybutu *sklep_id* (klauzule *subpartition by hash (sklep_id) subpartitions 2*)

```
create table sprzedaz1
(id_sprzedazy number(10), kwota number(6,2), klient_id number(10),
 sklep_id number(10), rok number(4))
partition by range (rok)
subpartition by hash (sklep_id)
subpartitions 2
(partition p_1990 values less than (1991) tablespace dane1,
 partition p_2000 values less than (2001) tablespace dane2,
 partition p_2010 values less than (2011) tablespace dane3);
```


Oracle – partycjonowanie hybrydowe (2)

- ⇒ Każda z partycji głównych może być niezależnie dzielona na podpartycje
 - tabela *sprzedaz2* jest dzielona na trzy główne partycje zakresowe
 - następnie każda z tych partycji jest niezależnie dzielona na podpartycje haszowe: *p_1990* i *p_2000* – na 2 podpartycje (klauzule *subpartitions 2*), a *p_2010* – na cztery podpartycje o jawnie podanych nazwach *sp_1*, *sp_2*, *sp_3*, *sp_4*

```
create table sprzedaz2
(id_sprzedazy number(10), kwota number(6,2), klient_id number(10),
 sklep_id number(10), rok number(4))
partition by range (rok)
subpartition by hash (sklep_id)
(partition p_1990 values less than (1991) tablespace dane1
subpartitions 2,
 partition p_2000 values less than (2001) tablespace dane2
subpartitions 2,
 partition p_2010 values less than (2011) tablespace dane3
(subpartition sp_1, subpartition sp_2,
 subpartition sp_3, subpartition sp_4));
```


DML na tabelach partycjonowanych

- ⇒ Adresowanie konkretnej partycji w poleceniach **SELECT** i **DELETE**

```
select * from klienci partition
(p_klienci_c);
```

```
delete from klienci partition
(p_klienci_MAX);
```

- ⇒ Modyfikacje wartości atrybutu mogą być wykonywane jedynie wtedy, gdy nie powodują przeniesienia rekordu do innej partycji, tj. nowa wartość modyfikowanego atrybutu znajduje się w tym samym zakresie partycji, co wartość sprzed modyfikacji
 - w przeciwnym przypadku, system zgłasza błąd
 - jedynym sposobem przeniesienia rekordu do innej partycji jest jego usunięcie, a następnie wstawienie, ale z nową wartością atrybutu partycjonującego

Zarządzanie tabelami partycjonowanymi (1)

- dodanie nowej partycji do tabeli (alter table add partition);
- podział partycji na dwie (alter table split partition);
- przeniesienie partycji do innej przestrzeni tabel (alter table move partition);
- zmiana nazwy partycji (alter table rename partition);
- scalenie zawartości dwóch partycji (alter table merge partition);
- wymiana danych partycji z danymi wskazanej tabeli (alter table exchange partition);
- zmodyfikowanie parametrów partycji (alter table modify partition), m.in. parametry składowania;
- usunięcie danych z partycji (alter table truncate partition);
- usunięcie partycji z tabeli (alter table drop partition)

Zarządzanie tabelami partycjonowanymi (2)

➤ Dodanie nowej partycji

```
alter table klienci1
add partition p_klienci_MAX values less than (maxvalue)
tablespace dane4
storage (initial 128K
next 128K
pctincrease 0
minextents 1);
```

partycja zakresowa

```
alter table bilety1
add partition p_inne values ('1', '2', '3')
tablespace dane1;
```

partycja listowa

```
alter table klienci_part_hash3
add partition p_klienci_4
tablespace dane3;
```

partycja haszowa

Zarządzanie tabelami partycjonowanymi (3)

- Do tabeli z wyspecyfikowanym maksymalnym zakresem partycji za pomocą maxvalue - dla partycji zakresowych lub default - dla partycji listowych nie można dodawać nowych partycji
 - jedynym sposobem zwiększenia liczby partycji jest w takim przypadku podział ostatniej partycji na dwie
 - podział partycji jest możliwy jedynie dla partycji zakresowych i listowych
- Partycja *p_klienci_MAX* jest dzielona na dwie nowe, o nazwach *p_klienci_Q* i *p_klienci_MAX1*
 - zakres wartości dla *p_klienci_Q* to ciągi znaków od *N* do *Q*
 - zakres wartości dla *p_klienci_MAX1* rozpoczyna się od litery *R*

```
alter table klienci1
split partition p_klienci_MAX
at ('R')
into (partition p_klienci_Q tablespace dane4,
partition p_klienci_R_MAX tablespace dane5);
```


Zarządzanie tabelami partycjonowanymi (4)

- Podział partycji listowej *p_inne*, w tabeli *bilety1*
 - values umożliwia wskazanie zbioru wartości dla pierwszej partycji wymienionej w klauzuli into, czyli *p_inne1*

```
alter table bilety1
split partition p_inne
values ('1', '2')
into (partition p_inne1,
partition p_inne2);
```

- Poniższe polecenie przenosi partycję *p_inne2* do przestrzeni tabel *dane3*

```
alter table bilety1
move partition p_inne2 tablespace dane3;
```


Zarządzanie tabelami partycjonowanymi (5)

➤ Zmiana nazwy partycji

```
alter table bilety1 rename partition p_inne2 to p_klasa3;
```

➤ Scalenie dwóch partycji w jedną

- możliwe jedynie dla partycji zakresowych lub listowych
- poniższe polecenie scala zawartość partycji *p_inne1* i *p_klasa3*, a rezultat scalenia zostanie zapisany w nowej partycji *p_inne*
- partycje źródłowe po scaleniu są automatycznie usuwane

```
alter table bilety1
merge partitions p_inne1, p_klasa3 into partition p_inne;
```


Zarządzanie tabelami partycjonowanymi (6)

➤ Wymiana danych pomiędzy partycją, a tabelą

- zawartość partycji *p_ekonomiczna* zostanie zamieniona z zawartością tabeli *rezerwacje*
- klauzula without validation powoduje wymianę danych nawet jeśli nie spełniają one kryteriów zakresu wartości dla partycji
- domyślną klauzulą jest with validation
 - dane nie zostaną wymienione jeśli choć jeden rekord naruszałby kryteria zakresu wartości dla partycji

```
alter table bilety1
exchange partition p_ekonomiczna with table rezerwacje
without validation;
```

➤ Wymiana danych partycja → tabela możliwa jeżeli:

- oba obiekty mają identyczną liczbę atrybutów oraz identyczne typy i długości odpowiadających sobie atrybutów
- nazwy odpowiadających sobie atrybutów mogą być różne

Zarządzanie tabelami partycjonowanymi (7)

➔ Usunięcie danych z partycji

```
alter table bilety1
truncate partition p_ekonomiczna;
```

➔ Usunięcie partycji

- możliwe tylko dla partycji zakresowych i listowych
- partycji haszowych nie można usunąć
- dla partycji haszowych należy zastosować COALESCE PARTITION
- COALESCE PARTITION - przenosi rekordy z wybranej przez system partycji do pozostałych partycji i usuwa tę partycję

```
alter table klienci_part_hash3 coalesce partition;
```


Informacje słownikowe

➔ Tabele partycjonowane – USER_PART_TABLES

- TABLE_NAME
- PARTITIONING_TYPE (HASH, LIST, RANGE)
- PARTITION_COUNT (liczba partycji)
- DEF_TABLESPACE_NAME

➔ Atrybuty partycjonujące – USER_PART_KEY_COLUMNS

- COLUMN_NAME
- COLUMN_POSITION

➔ Partycje tabeli – USER_TAB_PARTITIONS

- TABLE_NAME
- COMPOSITE (NO, YES – part. hybrydowe)
- PARTITION_NAME
- HIGH_VALUE
- TABLESPACE_NAME

➔ Podpartycje – USER_TAB_SUBPARTITIONS, USER_SUBPART_KEY_COLUMNS

Partycjonowanie indeksów (1)

➔ Cel

- zwiększenie stopnia współbieżności transakcji
- minimalizacja rywalizacji transakcji, poprzez rozproszenie operacji wejścia/wyjścia wykonywanych na indeksie

➔ Oracle9i umożliwia tworzenie indeksów:

- partycjonowanych zarówno dla tabel partycjonowanych, jak i niepartycjonowanych
- tabela partycjonowana może natomiast posiadać zarówno indeks partycjonowany, jak i niepartycjonowany

➔ W zależności od sposobu partycjonowania, wyróżnia się dwa rodzaje indeksów: lokalne i globalne

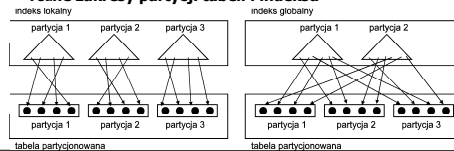
Partycjonowanie indeksów (2)

➔ Indeks lokalny (local) → sposób partycjonowania indeksu jest identyczny ze sposobem partycjonowania indeksowanej tabeli

- identyczność partycjonowania oznacza zgodność atrybutów partycjonujących i zakresów partycji

➔ Indeks globalny → sposób partycjonowania indeksu jest inny niż sposób partycjonowania tabeli indeksowanej

- różne atrybuty partycjonujące tabeli i indeksu
- różne zakresy partycji tabeli i indeksu

Partycjonowanie indeksów (3)

➔ Ze względu na zbiór indeksowanych atrybutów wyróżnia się indeksy prefiksowane i nieprefiksowane

- Indeks prefiksowany (prefixed) → pierwsze kolumny indeksu bazują na atrybutach partycjonujących tabeli, z zachowaniem kolejności tych atrybutów
- Indeks nieprefiksowany (nonprefixed) → pierwsze kolumny indeksu nie bazują na atrybutach partycjonujących tabeli

➔ W praktyce, najczęściej stosuje się prefiksowane indeksy lokalne, natomiast nie stosuje się indeksów globalnych bez prefiksu

Tworzenie indeksów (1)

➔ Indeks lokalny

- w poniższym przykładzie zostaną utworzone cztery odrębne indeksy — po jednym dla każdej z czterech partycji tabeli *klienci2*
- zakresy wartości indeksu dla danej partycji będą identyczne z zakresem tej partycji tabeli

```
create index klienci2_local_idx
on klienci2(kod_miasta)
local
(partition p_klienci_C_idx tablespace dane1_idx,
partition p_klienci_F_idx tablespace dane2_idx,
partition p_klienci_M_idx tablespace dane3_idx,
partition p_klienci_MAX_idx tablespace dane4_idx);
```


Tworzenie indeksów (2)

➤ Indeks globalny

- nie może być stosowany dla tabel partycjonowanych haszowo
- w poniższym przykładzie indeks nie jest dzielony na partycje → jest indeksem niepartycjonowanym
- zawiera wskazania do wszystkich rekordów umieszczonych w wszystkich partycjach tabeli *klienci2*

```
create index klienci2_global_inx
on klienci2(status)
global;
```


Tworzenie indeksów (3)

➤ Indeks globalny podzielony na partycje

- liczba partycji tego indeksu i zakresy wartości każdej z partycji są różne od liczby i zakresu wartości partycji indeksowanej tabeli
- indeks zostanie podzielony na dwie partycje:
 - pierwsza będzie gromadzić klucze indeksu dla *kod_miasta < M*
 - druga — pozostałe

```
create index klienci2_global1_inx
on klienci2(kod_miasta)
global
partition by range (kod_miasta)
(partition p_klienci_L_inx values less than ('M')
tablespace dane1_inx,
partition p_klienci_MAX_inx values less than (maxvalue)
tablespace dane2_inx);
```


Zarządzanie indeksami partycjonowanymi

- podział partycji na dwie (`alter index split partition;`)
- zmiana nazwy partycji (`alter index rename partition;`)
- zmodyfikowanie parametrów partycji (`alter index modify partition;`)
- usunięcie partycji (`alter index drop partition;`)
- ponowne utworzenie indeksu dla wskazanej partycji (`alter index rebuild partition;`)

➤ Informacje słownikowe

- Indeksy partycjonowane – `USER_PART_INDEXES`
- Partycje indeksu – `USER_IND_PARTITIONS`

Kompresja danych

- Kompresja indeksów B-drzewo i bitmapowych
- Kompresja segmentów danych (tabele niepartycjonowane, partycje tabel partycjonowanych zakresowo i listowo)

blok danych bez kompresji

Eternity Calvin Klein	10
Polo Ralph Laurent	5
Polo Ralph Laurent	6
Polo Ralph Laurent	2
Eternity Calvin Klein	12
Eternity Calvin Klein	5
Eternity Calvin Klein	9

blok danych z kompresją

Eternity Calvin Klein	10
Polo Ralph Laurent	5
Polo Ralph Laurent	6
Polo Ralph Laurent	2
Eternity Calvin Klein	12
Eternity Calvin Klein	5
Eternity Calvin Klein	9

Kompresja partycji

```
create table klienci2
(klient_id number(10),
ime varchar2(25),
nazwisko varchar2(25),
kod_miasta varchar2(6))
partition by range(kod_miasta)
(partition p_klienci_C values less than ('D')
tablespace dane1 COMPRESS,
partition p_klienci_F values less than ('G')
tablespace dane2 COMPRESS,
partition p_klienci_M values less than ('N')
tablespace dane3 COMPRESS,
partition p_klienci_MAX values less than (maxvalue)
tablespace dane4);
```